

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

FIONA DAVIS

SPECTACOL DE GALĂ

Traducere din engleză și note de
SÎNZIANA DRAGOȘ

HUMANITAS
fiction

Redactor: Raluca Popescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Dragoș Dumitrescu, Veronica Dinu

Tipărit la Artprint

FIONA DAVIS

THE SPECTACULAR

Copyright © 2023 by Fiona Davis

All rights reserved including the right of
reproduction in whole or in part in any form.

This edition published by arrangement with Dutton,
an imprint of Penguin Publishing Group,
a division of Penguin Random House LLC.

© HUMANITAS FICTION, 2025,
pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DAVIS, FIONA

Spectacol de gală / Fiona Davis; trad. din engleză

și note de Sînziana Dragoș. – București:

Humanitas Fiction, 2025

ISBN 978-606-097-682-0

I. Dragoș, Sînziana (trad.; note)

821.111

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723.684.194

Pentru Greg Wands

CAPITOLUL UNU

Decembrie 1999

În visele mele încă mai dansez.

Dar nu în realitate. În viața reală, îmi târșâi picioarele de colo-colo prin casa aceasta prea mare, azvârlind orice îmi cade în mână în cea mai apropiată cutie de carton, fără să-mi bat capul să mai înfășor ceva în ziare vechi sau să mă asigur că în cutia cu eticheta *living* se află chiar obiecte din acea cameră.

Muncitorii care mă ajută la mutat au mai mare grijă de lucrurile mele. De când am trecut de cincizeci de ani, descopăr că obiectele care mă înconjoară zilnic și-au pierdut farmecul. Asemeni ceasului de pe polița șemineului, pe care-l ridic, uimită de cât de greu este. Afurisitul nu mai merge de vreo zece ani. Sau cratița de fontă Le Creuset care zace degeaba într-un sertar. Nu am mai dat nici o petrecere de ani buni și clar nu am de gând să mă apuc acum. Unii ajung să strângă cu lăcomie tot ce au, fără să arunce nici măcar punga de plastic în care fac cumpărăturile, dar nu e cazul meu. La drept vorbind, sunt încântată să văd cum ies pe ușă cutiile una după alta, ca un șarpe care năpârlește. Ies pe ușă, se urcă în camionul cel mare care le duce la Armata Salvării. Puținele lucruri rămase – printre care patul meu, o piesă de mobilier vechi, și fotoliul meu preferat – vor fi trimise la garsoniera însorită din Sutton Gardens, o locuință asistată pentru cei peste cincizeci și cinci de ani, unde poți să-ți vezi de viața ta în confortul propriei tale camere sau poți să te duci la ora de *aqua gym*, în funcție de programul zilnic.

Ai crede că, după ce ai locuit independent, vine perioada de locuire dependentă, dar se numește „asistată“, ceea ce te duce cu gândul la o persoană care te ține ușor de braț ca să traversezi strada, în cel mai bun caz, sau îți oferă ajutor să te ridici de pe ploscă, în cazul cel mai rău. Cum eu am fost cea care am oferit ajutor ani de-a rândul, știu prea bine ce implică asta. Și, în cele din urmă, mai e și etajul care se ocupă de memorie, ceea ce este de-a dreptul ironic, căci majoritatea celor aflați în spatele ușilor închise nu mai au prea multe amintiri cu care să își umple timpul.

Dar nu e cazul meu, nicidecum. La cei cincizeci și cinci de ani ai mei, am mintea întreagă, mulțumesc frumos. Sunt unele zile când nu m-ar deranja să îndepărtiez amintirile mai dure-roase, dar nu mă pot plânge încă. Sunt conștientă de limitele mele, dar ele încă nu mă definesc.

Noua mea locuință nu este departe, nu mă aventurez pe teren necunoscut. Chiar dacă Bronxville se află la doar optsprezece mile de Midtown Manhattan, e o oază de verdeață, faimoasă pentru casele ei „în stil Tudor pentru agenți de bursă“, o frază inventată după ce nou-îmbogățiții s-au instalat acolo în anii 1920-’30. Oameni asemeni tatălui meu, care căuta o casă nu departe de oraș, dar nici prea departe de centru, un loc care să arate că avea bun-gust și o slujbă bună. Și tata nu conținea să le arate musafirilor acoperișul de ardezie și ferestrele cu intarsii de plumb. Chiar dacă nu era agent de bursă, era totuși angajat într-o companie și era mândru de asta.

Îmi plimb privirea prin living, așteptându-mă să-l văd cum își bea whisky-ul în fotoliul său preferat și simt că mi se pune un nod în gât.

— Stați să vă ajut eu cu asta!

Unul dintre muncitorii care se ocupă cu mutatul, un puștan pistruiat pe care ceilalți l-au tachinat toată ziua, lasă o cutie pe măsuta de cafea și se îndreaptă spre mine, cu ochii măriți, și-mi ia ceasul din mână.

— E stricat, îi spun eu, ștergându-l de praf cu mâna. Poți să-l iei tu, dacă-ți place. Poate că se repară.

— Nu avem voie să luăm nimic, zice el. Dar vă mulțumesc.

Nu pare să aibă nici măcar șaisprezece ani și se mișcă mai atent decât colegii lui, care umblă prin casă de parcă ar fi a lor.

— Ești nou în munca asta?

— Da, e prima mea zi.

— De-aia te pun să faci tot ce-i mai greu, să te sui în pod, de exemplu. Nu le mai permite, că nu mai scapi niciodată.

— Nu mă deranjează, spune el, după care tace o vreme. Am găsit niște lucruri în pod și m-am gândit că poate ați vrea să vă mai uitați le ele.

— Nu-mi pasă, îi zic, fluturând din mână. N-a mai urcat nimeni acolo de zeci de ani, orice-ar fi, nu mai am nevoie de ele.

El se întoarce spre cutia mare de carton de pe măsuta de cafea și o deschide.

— Știți, asta s-a rupt când eram sus. Oricum va trebui să scot tot din ea și să-i lipesc fundul, mai spune, scoțând o pereche de pantofi de balet cu poante de pe vremea adolescenței mele, când luam lecții de balet, iar panglicile se legăneau ca niște spirale de mătase. Ați fost dansatoare?

Ce rău îmi pare că, pe vremea când eram dansatoare, nu mi-am dat seama ce binecuvântare este să pot ridica piciorul fără efort, să îmi simt membrele și mintea pătrunse de muzică și trupul încordându-se să pornească. Iar brațele și picioarele se mișcau așa cum le spuneam eu. Doar când visez îmi mai pot întinde corpul ca o bandă elastică și simt că am iarăși nouăsprezece ani. Dar mă trezesc înțepenită și mă dor toate și-mi dau seama că merg din rău în mai rău.

Așază pantofii cu grijă pe măsută, de parcă ar fi de sticlă. Caută din nou în cutie și scoate un program cu Gala de Crăciun din 1956 de la Radio City Music Hall¹. Apoi o pereche

1. Una dintre cele mai mari săli de spectacole de music hall din lume (5 960 de locuri), face parte din complexul Rockefeller Center

de pantofi de dans Capezio¹ ponosiți. Mi-aduc perfect aminte cum era când le încheiam catarama și mă năpusteam afară din cabină, cum mi se mulau pe picior după ore întregi de dansat pe scenă. Când mă uit la pantofii aceia, îmi răsună în urechi vocile celorlalte dansatoare și acordurile de început ale orchestrei.

Dar nu toate amintirile sunt binevenite. Țipete de teamă, miros de fum. Pete de sânge pe ciorapi, o panglică roșie rătăcită.

O senzație de groază și regret mă înăbușă ca o menghină. Băiatul dă să mai scoată și altceva, dar nu îl las.

— Ajunge!

Aud soneria și ies să deschid ușa. N-are decât să facă ce vrea cu cutia aceea, mie nu-mi trebuie.

Pe verandă stă o fată cu părul ud de ploaie.

— Da...

— Doamna Brooks? Eu sunt Piper Grace Cole. Puteți să-mi spuneți pe nume, Piper. Am venit să vă iau.

— Unde?

Fata clipește mirată.

— Ăăă... la aniversarea Radio City Music Hall? Începe la ora șapte. Scuze că am ajuns mai devreme, dar n-aș vrea să ne prindă aglomerația.

În spatele ei se vede o mașină neagră cu șofer, trasă la poartă.

Grupul fostelor dansatoare Rockettes îmi trimite mereu buletine cu vești nostime despre nepoți și strămutări în Florida. De obicei îmi arunc ochii pe ele să văd dacă mai găsesc vreun nume cunoscut, și apoi le arunc la gunoi. Nu-mi aduc aminte să fi promis că voi participa la vreo sărbătorire.

din New York, construit la sfârșitul anilor 1920, și-a căpătat faima datorită spectacolelor de dans ritmic interpretate de trupa Rockettes.

1. Pantofi de dans produși începând din 1887 de un imigrant italian care și-a deschis atelierul de cizmărie chiar lângă Metropolitan Opera House din New York. În timp au devenit cea mai faimoasă marcă de pantofi speciali pentru balet și alte genuri de dans.

— Pot să intru? întrebă Piper.

Vântul s-a înțetit și ploaia ne udă pe amândouă.

O poftesc înăuntru și ea vine după mine în bucătărie. Acolo, pe frigider, se află invitația prinsă cu un magnet: *Radio City Music Hall vă invită la cea de-a 60-a aniversare a ansamblului Rockettes*. Cu câteva săptămâni în urmă a sunat o doamnă să confirm că am să mă duc. O chema Ann Burris. I-am spus că nu pot pentru că nu șofez și nici nu mai pot merge cu trenul. Dar ea a spus că se va ocupa de asta, și se pare că Piper era soluția.

— Și dumneata ești o fată Rockette? o întreb.

— Vai, nu! pufnește ea, de parcă aș fi întrebat-o dacă e regina Angliei. Sunt asistenta doamnei Burris, coordonatoarea de evenimente. Mi s-a spus că sunteți marfă de preț și să am grijă că ajungeți la teatru întreagă.

— Marfă de preț!

Ce expresie ciudată!

— Îmi pare rău că ai bătut atâta drum, dar nu e un moment potrivit. Tocmai mă mut, după cum vezi!

— Aaa! exclamă ea dezamăgită. Doamna Burris o să se supere foc. O să creadă că am făcut sau am zis eu ceva, a continuat ea, scotocind în poșetă cu mâna tremurătoare. V-am adus și programul, ca să vedeți ce grozav o să fie. Nu vreți să vă mai gândiți?

Arăta de parcă era gata să izbucnească în plâns. Iau programul fără să mă uit peste el.

— Sunt convinsă că o să aveți o grămadă de dansatoare vechi și noi. De ce trebuie să mai vin și eu?

— Din cauza cărții. Să nu credeți că sunt lipsită de compasiune – adică, nici nu-mi pot închipui prin câte ați trecut –, dar vă cheamă din cauza cărții. Toată lumea moare de curiozitate să afle despre ce s-a întâmplat când erați în ansamblul Rockettes.

Asta era. O relatare recentă despre întâmplările din 1956, publicată cu câteva luni în urmă, a stârnit interes pentru niște

vremuri la care prefer să nu mă mai gândesc. De când a apărut, au ieșit la suprafață tot felul de foști prieteni și dușmani, ca să nu mai pomenesc de reporteri care mi-au găsit adresa și au venit neanunțați, sperând să obțină vreun interviu. Tocmai când eram la apogeu ca dansatoare s-a întâmplat nenorocirea.

De-atunci n-am mai călcat acolo, în teatrul acela frumos, impunător.

— A fost demult de tot. Nu vreau nici să mai vorbesc și nici să mă gândesc la asta.

— Ahhh, a oftat ea, aruncându-și ochii spre pervazul ferestrei, unde se aflau câteva fotografii de familie în rame de argint. Înțeleg a continuat ea, făcând o pauză. Doar că trebuie să o anunț pe doamna Burris. Pot să dau un telefon de la dumneavoastră?

O conduc în hol, la telefonul așezat pe o măsuță îngustă.

Și în timp ce ea șoptește ceva în telefon, mă întorc în living, unde tânărul de la firma de mutări a pus o altă cutie pe măsuță, pe care e scrisul mamei mele. În ea sunt comorile ei, obiecte pe care le-a atins ea, le-a îngrijit, pagini pe care le-a răsfoit și le-a scris cu creionul. Mi-aduc aminte de vremea când consideram programele și jurnalele ca și cum ar fi fost presărate cu cianură.

Piper a revenit în cameră, aranjându-și o șuviță rebelă după ureche. Bărbia îi tremură.

— Doamna Burris este atât de dezamăgită! Și îmi pare rău că v-am deranjat. Așa că am să vă rog să mă scuzați și am să plec înapoi.

Chiar atunci, tânărul cărător coboară iute pe scară purtând pe brațe o rochie agățată pe umeraș, de parcă ar fi fost o față adormită.

— Asta vreți s-o mai păstrați, doamnă Brooks, sau o dați? întrebă el, ridicând umerașul ca să o vadă mai bine.

— Vai, Doamne! exclamă Piper. Ce frumoasă e!

E una din rochiile mele preferate, albastră ca safirul, cu guler înalt și mâneci lungi. N-am mai văzut-o de ani de zile, dar sunt convinsă că încă îmi vine bine.

Am purtat-o ultima dată când mi-am văzut prima dragoste.

Băiatul își face doar datoria, dar eu nu vreau să mă mai gândesc la astfel de întrebări – sau de obiecte. Simt că depănarea amintirilor m-ar ucide încetul cu încetul sau că e suficient de periculoasă ca să mă facă să fug de acasă. Aș putea rămâne aici să-mi sfâșii inima sau aș putea să plec în oraș, să mă pierd printre luminile strălucitoare, în vârtejul nesfârșit de oameni. Aș putea să mă pierd în mulțime și să dispar o vreme și, la întoarcere, toate aceste rămășițe vor fi dispărut pentru totdeauna.

Stau așa, neștiind ce să fac, și observ că mai am încă programul în mână. Îl deschid și citesc iute: câteva cuvântări, câteva numere de dans, un cântăreț celebru. Și apoi îmi atrage atenția un nume familiar. Pentru o clipă mă scufund într-un alt timp, când eram tânără și nesăbuită și habar nu aveam ce mă aștepta. Câtă suferință și câtă fericire.

Ei bine, se pare că nu am de ales. Iau umerașul și apuc rochia cu mâna ca să nu măture podeaua.

— M-am răzgândit, îi răspund. O să merg, până la urmă.